

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

7. august 2018*

»Præjudiciel forelæggelse – intellektuel og industriel ejendomsret – direktiv 2004/48/EF – artikel 4 – søgsmålskompetence for en organisation til kollektiv repræsentation af varemærkeindehavere – direktiv 2000/31/EF – artikel 12-14 – ansvar for en leverandør af tjenester, som består i udlejning og registrering af IP-adresser, der gør det muligt anonymt at anvende domænenavne og websteder«

I sag C-521/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Tallinna Ringkonnakohus (appeldomstol i Tallin, Estland) ved afgørelse af 28. august 2017, indgået til Domstolen den 1. september 2017, i sagen

Coöperatieve Vereniging SNB-REACT U.A.

mod

Deepak Mehta,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, og dommerne J. Malenovský (refererende dommer), M. Safjan, D. Šváby og M. Vilaras,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Coöperatieve Vereniging SNB-REACT U.A. ved vandeadvokaat K. Turk og advokaat M. Pild,
- den estiske regering, ved N. Grünberg, som befuldmægtiget,
- den nederlandske regering ved M.K. Bulterman, P. Huurnink og J. Langer, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved F. Wilman og E. Randvere, som befuldmægtigede,

* Processprog: estisk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 4, litra c), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder (EUT 2004, L 157, s. 45, berigtiget i EUT 2004, L 195, s. 16, og EUT 2007, L 204, s. 27) samt artikel 12-14 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»direktivet om elektronisk handel«) (EFT 2000, L 178, s. 1).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag mellem Coöperatieve Vereniging SNB-REACT U.A. (herefter »SNB-REACT«) og Deepak Mehta vedrørende sidstnævntes ansvar som følge af krænkelsen af ti varemærkeindehaveres rettigheder.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2000/31

- 3 I 42. betragtning til direktiv 2000/31 anføres:

»De fritagelser for ansvar, der er fastlagt i dette direktiv, omfatter kun de tilfælde, hvor en informationssamfundstjenesteyders aktivitet er begrænset til den tekniske drift af og indrømmelse af adgang til et kommunikationsnet, hvor informationer, som er stillet til rådighed af tredjemand, transmitteres eller oplagres midlertidigt med det ene formål at gøre transmissionen mere effektiv; denne aktivitet er udelukkende teknisk, automatisk og passiv, hvilket indebærer, at leverandøren af informationssamfundstjenesten hverken har kendskab til eller kontrol over de informationer, der transmitteres eller oplagres.«

- 4 Direktivets kapitel II med overskriften »Principper« indeholder bl.a. en afdeling 4 med overskriften »Formidleransvar for tjenesteydere«, der omfatter det nævnte direktivs artikel 12-15.

- 5 Det samme direktivs artikel 12 med overskriften »Ren videreformidling (»Mere conduit«)« bestemmer:

»1. Ved levering af en informationssamfundstjeneste i form af transmission på et kommunikationsnet af information, der leveres af en tjenestemodtager, eller levering af adgang til et kommunikationsnet sikrer medlemsstaterne, at tjenesteyderen ikke er ansvarlig for den transmitterede information [...]

[...]

3. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds mulighed for i overensstemmelse med medlemsstaternes retssystem at kræve, at en tjenesteyder bringer en overtrædelse til ophør eller forhindrer den.«

6 Artikel 13 i direktiv 2000/31 med overskriften »Caching« bestemmer:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at tjenesteyderen i tilfælde af levering af en informationssamfundstjeneste, der består i transmission på et kommunikationsnet af information, som leveres af en tjenestemodtager, ikke pådrager sig ansvar for automatisk, mellemliggende og midlertidig oplagring af denne information foretaget alene med det formål at gøre senere transmission af informationen til andre tjenestemodtagere efter disses anmodning mere effektiv [...]

[...]

2. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds muligheder for i overensstemmelse med medlemsstaternes retssystem at kræve, at en tjenesteyder bringer en overtrædelse til ophør eller forhindrer den.«

7 Ifølge direktivets artikel 14 med overskriften »Oplagring (»Hosting«)« gælder:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at tjenesteyderen i tilfælde af levering af en informationssamfundstjeneste, som består i oplagring af information leveret af en tjenestemodtager, ikke pådrager sig ansvar for information oplagret på anmodning af en tjenestemodtager [...]

[...]

3. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds muligheder for i overensstemmelse med medlemsstaternes retssystemer at kræve, at en tjenesteyder bringer en overtrædelse til ophør eller forhindrer den, eller medlemsstaternes muligheder for at fastlægge procedurer for at fjerne information eller hindre adgangen til den.«

Direktiv 2004/48

8 I 18. betragtning til direktiv 2004/48 anføres:

»Disse foranstaltninger, procedurer og retsmidler bør kunne kræves anvendt ikke kun af rettighedshaverne, men også af personer, der i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med den relevante lovgivning, har en direkte interesse og søgsmålsret, hvilket kan indbefatte faglige organisationer, der skal varetage forvaltningen af rettighederne eller forsvare de kollektive og individuelle interesser, de repræsenterer.«

9 Direktivets kapitel I med overskriften »Genstand og anvendelsesområde« indeholder bl.a. det nævnte direktivs artikel 2 med overskriften »Anvendelsesområde«, der i stk. 1 bestemmer:

»Med forbehold af de midler, der er indført eller kan indføres i [EU-]lovgivningen eller i medlemsstaternes lovgivninger, for så vidt disse midler er gunstigere for rettighedshaverne, finder de i dette direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler anvendelse i overensstemmelse med artikel 3 på enhver krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder som fastsat i [EU-]retten og/eller den pågældende medlemsstats nationale ret.«

- 10 Kapitel II i direktiv 2004/48 med overskriften »Foranstaltninger, procedurer og retsmidler« indeholder bl.a. direktivets artikel 4 med overskriften »Personer berettiget til at anmode om anvendelse af foranstaltninger, procedurer og retsmidler«, der har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne anerkender:

- a) indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse
- b) alle andre personer, der har tilladelse til at anvende disse rettigheder, [...] i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse
- c) organisationer til kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder, der efter reglerne er officielt anerkendt som berettigede til at repræsentere indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder, i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse
- d) faglige interesseorganisationer, der efter reglerne er anerkendt som berettigede til at repræsentere indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder, i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse«

Estisk ret

- 11 § 3 i tsiviilkohtumenetluse seadustik (den civile retsplejelov) (RT I 2005, 26, 197), med overskriften »Retten til domstolsadgang« bestemmer i stk. 2:

»I særlige tilfælde, som er fastsat ved lov, behandler retten også en civil sag i tilfælde, hvor den anlægges af en person med henblik på at beskytte en tredjemands eller samfundets formodede og lovbeskyttede rettigheder eller interesser.«

- 12 § 60¹ i kaubamärgiseadus (varemærkeloven) (RT I 2002, 49, 308) med overskriften »Repræsentanter i retssager i varemærkesager« bestemmer i stk. 2:

»En indehaver af varemærkerettigheder kan i forbindelse med forsvar af sine rettigheder lade sig repræsentere af en organisation med retsevne, som repræsenterer indehavere af varemærkerettigheder, og som han er medlem af.«

- 13 § 8 i infoühiskonna teenuse seadus (lov om informationssamfundets tjenester) (RT I 2004, 29, 191) med overskriften »Begrænsning af ansvaret ved ren videreformidling af information og formidling af adgang til et offentligt tilgængeligt datatransmissionsnet« er affattet som følger:

»1. Ved levering af en tjeneste udelukkende i form af transmission på et offentligt tilgængeligt datatransmissionsnet af information, der leveres af en tjenestemodtager, eller levering af adgang til et offentligt tilgængeligt datatransmissionsnet er tjenesteyderen ikke ansvarlig for indholdet af den transmitterede information [...]«

- 14 Denne lovs § 9 med overskriften »Begrænsning af ansvaret ved caching af oplysninger« bestemmer:

»I tilfælde af levering af en informationssamfundstjeneste, der består i transmission på et offentligt tilgængeligt datatransmissionsnet af information, som leveres af en tjenestemodtager, og hvor den pågældende transmissionsmetode af tekniske grunde kræver en midlertidig oplagring af denne

information foretaget alene med det formål at gøre senere transmission af informationen til andre tjenestemodtagere efter disses anmodning mere effektiv, pådrager tjenesteyderen sig ikke ansvar for indholdet af informationerne [...]«

- 15 Den nævnte lovs § 10 med overskriften »Begrænsning af ansvaret ved hosting af information« bestemmer i stk. 1:

»I tilfælde af levering af en informationssamfundstjeneste, som består i oplagring af information leveret af en tjenestemodtager, pådrager tjenesteyderen sig ikke ansvar for information oplagret på anmodning af en tjenestemodtager [...]«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 16 SNB-REACT er en organisation, der er oprettet i Amsterdam (Nederlandene), og som har til formål at sikre kollektiv repræsentation af varemærkeindehavere.
- 17 SNB-REACT anlagde sag ved Harju Maakohus (ret i første instans i Harju, Estland) med påstand om, at Deepak Mehta skulle ophøre med at krænke ti af SNB-REACT's medlemmers rettigheder, at Deepak Mehta skulle afholde sig fra på ny at krænke disse, og at han blev pålagt at betale erstatning for det tab, han havde forårsaget.
- 18 Til støtte herfor anførte SNB-REACT, at Deepak Mehta havde registreret domænenavne, der ulovligt gjorde brug af tegn, der er identiske med varemærker, der tilhører organisationens medlemmer, såvel som websteder, hvor der ulovligt blev udbudt varer til salg, der er påført disse tegn. SNB-REACT gjorde desuden gældende, at Deepak Mehta var indehaver af IP-adresser, der var knyttet til disse domænenavne og websteder. Endelig gjorde SNB-REACT gældende, at Deepak Mehta ifaldt ansvar som følge af de nævnte domænenavnene og websteders ulovlige brug af de omhandlede tegn, som ved flere lejligheder var blevet bragt til Deepak Mehtas kendskab.
- 19 Heroverfor gjorde Deepak Mehta gældende, at han hverken havde registreret de af SNB-REACT anførte domænenavne og websteder eller på nogen måde gjort brug af tegn, der var identiske med de varemærker, som tilhørte organisationens medlemmer. Idet Deepak Mehta anerkendte at være indehaver af 38 000 IP-adresser, anførte han derudover, at han begrænsede sig til at udleje disse til to tredjepartsselskaber. Endelig anførte han, at han, henset til denne virksomhed, skulle anses for alene at være leverandør af adgang til et elektronisk kommunikationsnetværk samt transmittør af informationer.
- 20 Harju Maakohus (ret i første instans i Harju) afviste søgsmålet, idet den for det første fandt, at SNB-REACT ikke havde beføjelse til at indlede et søgsmål med henblik på i sit eget navn at nedlægge påstand om overholdelse af medlemmerne af organisationens rettigheder og om erstatning for det tab, der blev forårsaget ved krænkelsen af disse rettigheder. I denne henseende konstaterede den nævnte ret, at SNB-REACT ikke selv havde nogen rettigheder til de varemærker, som organisationens påstand omhandlede, før den fandt, at § 60¹, stk. 2, i kaubamärgiseadus (varemærkeloven) skulle fortolkes således, at en organisation som SNB-REACT ikke havde ret til at anlægge sag ved domstolene med noget andet formål end at repræsentere sine medlemmer.
- 21 For det andet fandt Harju Maakohus (ret i første instans i Harju), at de af SNB-REACT fremsatte beviser gjorde det muligt at fastslå, at Deepak Mehta var indehaver af de IP-adresser, der var knyttet til de domænenavne, der ulovligt gjorde brug af tegn, der er identiske med varemærker, der tilhører organisationens medlemmer, såvel som de websteder, hvor der ulovligt blev udbudt varer til salg, der er påført sådanne tegn. Til gengæld fandt retten, at disse beviser hverken godtgjorde, at Deepak Mehta var indehaver af disse domænenavne og websteder, eller at han selv havde gjort ulovlig brug af de omhandlede tegn. På baggrund af disse vurderinger konkluderede den nævnte ret, at Deepak Mehta

i overensstemmelse med § 8, stk. 1, i infoühiskonna teenuse seadus (lov om informationssamfundets tjenester) ikke kunne ifalde ansvar som følge af den ulovlige virksomhed, som blev bedrevet af personer, der udnyttede de nævnte domænenavne og websider.

- 22 I forbindelse med den appel, som SNB-REACT iværksatte for Tallinna Ringkonnakohus (appeldomstol i Tallin, Estland), gjorde organisationen for det første gældende, at det er muligt at fortolke § 60¹, stk. 2, i kaubamärgiseadus (varemærkeloven) således, at denne bestemmelse giver en organisation til kollektiv repræsentation mulighed for at indlede et søgsmål med henblik på i sit eget navn at forsvare medlemmerne af organisationens rettigheder og interesser. For det andet var det med urette, at retten i første instans afviste, at Deepak Mehta ifaldt nogen form for ansvar som følge af de tjenester, som han leverede til personer, der udnyttede domænenavne og websteder i forbindelse med en virksomhed med onlinesalg af varemærkeforfalskede varer. Den i § 8, stk. 1, i infoühiskonna teenuse seadus (lov om informationssamfundets tjenester) fastsatte begrænsning i ansvaret gælder nemlig for tjenesteydere, der begrænser sig til at spille en rolle som neutral formidler, men ikke for tjenesteydere, der – ligesom Deepak Mehta – har kendskab til, at der sker krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, og som spiller en aktiv rolle i forbindelse med udførelsen af disse sidstnævnte.
- 23 Tallinna Ringkonnakohus (appeldomstol i Tallin) har i forelæggelsesafgørelsen anført, at den, henset til disse argumenter og den tvivl, som den nærer for så vidt angår de nationale bestemmelsers forenelighed med EU-retten, skønner, at en præjudiciel afgørelse fra Domstolen er nødvendig på to punkter.
- 24 For det første er retten i tvivl om, hvorvidt en organisation som SNB-REACT ikke må have lov til at indlede et søgsmål med henblik på i sit eget navn at forsvare medlemmerne af organisationens rettigheder og interesser. Af denne årsag har den anmodet Domstolen om at fortolke artikel 4, litra c), i direktiv 2004/48, således at den på et betryggende grundlag at kan afgøre, hvilken rækkevidde den i tvisten i hovedsagen skal give § 3, stk. 2, i tsiviilkohtumenetluse seadustik (den civile retsplejelov) sammenholdt med § 60¹, stk. 2, i kaubamärgiseadus (varemærkeloven).
- 25 For det andet er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt Deepak Mehta ikke kan ifalde ansvar, selv om han ikke gjorde brug af tegn i strid med rettigheder, der tilhørte medlemmerne af SNB-REACT, for så vidt som han leverede tjenesteydelser til personer, der udnyttede domænenavne og websteder, der ulovligt gjorde brug af sådanne tegn, idet han udlejede IP-adresser, som han var indehaver af, til dem under betingelser, som gjorde det muligt for dem at operere anonymt. Den har også anført, at besvarelsen af dette spørgsmål afhænger af fortolkningen af artikel 12-14 i direktiv 2000/31, der blev gennemført i national ret ved §§ 8-10 i infoühiskonna teenuse seadus (lov om informationssamfundets tjenester).
- 26 Under disse omstændigheder har Tallinna Ringkonnakohus (appeldomstol i Tallinn) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 4, litra c), i [direktiv 2004/48] fortolkes således, at medlemsstaterne er forpligtet til at anerkende organisationer til kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder, som varetager varemærkeindehaveres rettigheder, som personer, der er berettiget til med henblik på at forsvare varemærkeindehaveres rettigheder i eget navn at iværksætte retsmidler og med henblik på at håndhæve varemærkeindehaveres rettigheder i eget navn at anlægge sager ved domstolene?
- 2) Skal artikel 12, 13 og 14 i [direktiv 2000/31] fortolkes således, at også en tjenesteleverandør, hvis tjeneste består i at registrere IP-adresser og dermed gøre det muligt at knytte dem anonymt til domæner, samt at udleje disse IP-adresser, anses for en tjenesteyder som omhandlet i disse bestemmelser, som er omfattet af de [i de nævnte artikler] omhandlede undtagelser fra ansvaret?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 27 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 4, litra c), i direktiv 2004/48 skal fortolkes således, at medlemsstaterne er forpligtet til at anerkende, at en organisation til kollektiv repræsentation af varemærkeindehavere såsom den i hovedsagen omhandlede er berettiget til med henblik på at forsvare disse varemærkeindehaveres rettigheder i eget navn at iværksætte de retsmidler, der er fastlagt i dette direktiv, og med henblik på at håndhæve de nævnte rettigheder i eget navn at indbringe sager for domstolene.
- 28 Det skal i denne forbindelse indledningsvis bemærkes, at mens artikel 4, litra a), i direktiv 2004/48 bestemmer, at medlemsstaterne under alle omstændigheder anerkender, at indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder er berettiget til at anmode om anvendelsen af de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i direktivets kapitel II, præciserer litra b)-d) i sidstnævntes artikel 4 alle tre, at det kun er i det omfang, det er muligt efter og i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse, at medlemsstaterne anerkender, at andre personer samt visse bestemte organisationer på samme måde er berettiget.
- 29 Det følger navnlig af artikel 4, litra c), i direktiv 2004/48 at medlemsstaterne anerkender, at organisationer til kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder, der efter reglerne er officielt anerkendt som berettigede til at repræsentere rettighedshavere, har denne berettigelse, i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse.
- 30 I betragtning af denne formulering skal rækkevidden af begreberne dels »lovgivning, der finder anvendelse«, og dels »det er muligt« præciseres.
- 31 Hvad for det første angår den i artikel 4, litra c), i direktiv 2004/48 indeholdte henvisning til den lovgivning, der finder anvendelse, skal denne formulering, henset til direktivets artikel 2, stk. 1, forstås således, at den både henviser til den gældende nationale lovgivning og i givet fald EU-retten.
- 32 Hvad derefter angår den anden i nærværende doms præmis 30 anførte formulering skal det bemærkes, at artikel 4, litra c), i direktiv 2004/48 ikke kan fortolkes således, at den giver medlemsstaterne en uindskrænket skønsmagt i forhold til at anerkende eller ikke at anerkende, at organisationer til kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder er berettiget til med henblik på at forsvare de nævnte rettigheder i eget navn at iværksætte de i dette direktiv fastsatte retsmidler. En sådan fortolkning ville nemlig fratage denne bestemmelse, der tilsigter at harmonisere disse medlemsstaters lovgivninger, enhver effektiv virkning.
- 33 Det fremgår i øvrigt af 18. betragtning til direktiv 2004/48, som den nævnte bestemmelse skal læses i lyset af, at EU-lovgiver har ønsket, at det ikke kun anerkendes, at indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder er berettiget til at kunne kræve de i dette direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler, men også personer, der i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med den relevante lovgivning har en direkte interesse i at forsvare disse rettigheder og søgsmålsret. Derudover anføres det i denne betragtning, at den anden kategori af personer kan indbefatte faglige organisationer, der skal varetage forvaltningen af de nævnte rettigheder eller forsvare de kollektive og individuelle interesser, de repræsenterer.
- 34 Heraf følger at artikel 4, litra c), i direktiv 2004/48 fortolket i lyset af 18. betragtning til direktivet skal forstås således, at medlemsstaterne, når en organisation, der har ansvaret for kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder, og som anerkendes at være berettiget til at repræsentere indehaverne af disse rettigheder, i henhold til den nationale lovgivning for det første anses for at have en direkte interesse i at forsvare de nævnte rettigheder, og denne lovgivning for det andet gør det

muligt for organisationen at optræde som part i retssager, er forpligtet til at anerkende, at organisationen er berettiget til at anmode om anvendelse af de i det nævnte direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler og til at anlægge sag ved domstolene med henblik på at håndhæve disse rettigheder.

- 35 Således tilsigter artikel 4, litra c), i direktiv 2004/48 at sikre, at det, når en organisation, der har ansvaret for kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder, og som repræsenterer indehaverne af disse rettigheder, i henhold til national ret anerkendes at være berettiget til at optræde som part i retssager med henblik på at forsvare sådanne rettigheder, specifikt anerkendes, at denne organisation har den samme berettigelse med henblik på at gøre de i det nævnte direktiv fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler gældende.
- 36 Såfremt denne betingelse ikke er opfyldt, påhviler en sådan pligt til anerkendelse ikke medlemsstaterne.
- 37 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at det drejer sig om en organisation til kollektiv repræsentation af varemærkeindehavere.
- 38 Det tilkommer den forelæggende ret at fastlægge, om en sådan organisation i henhold til den nationale lovgivning skal anses for at have en direkte interesse i at forsvare rettighederne tilhørende de varemærkeindehavere, som den repræsenterer, og om denne lovgivning gør det muligt for den at optræde som part i retssager, i hvilket tilfælde det skal anerkendes, at organisationen er berettiget til at anmode om anvendelse af de i direktivet fastsatte foranstaltninger, procedurer og retsmidler.
- 39 Henset til de ovenfor anførte betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 4, litra c), i direktiv 2004/48 skal fortolkes således, at medlemsstaterne er forpligtet til at anerkende, at en organisation til kollektiv repræsentation af varemærkeindehavere, såsom den i hovedsagen omhandlede, er berettiget til med henblik på at forsvare disse varemærkeindehaveres rettigheder i eget navn at iværksætte de i dette direktiv fastsatte retsmidler, og med henblik på at håndhæve de nævnte rettigheder i eget navn at indbringe sager for domstolene, forudsat at den nævnte organisation i henhold til national lovgivning betragtes som havende en direkte interesse i at forsvare disse rettigheder, og denne lovgivning gør det muligt for organisationen at optræde som part i retssager, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge.

Det andet spørgsmål

- 40 Med sit andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 12-14 i direktiv 2000/31 skal fortolkes således, at de begrænsninger i ansvaret, som de fastsætter, finder anvendelse på en leverandør af en tjeneste, som består i udlejning og registrering af IP-adresser, der gør det muligt anonymt at anvende domænenavne, som den i hovedsagen omhandlede.
- 41 I denne forbindelse fremgår det såvel af titlen på direktiv 2000/31 som, mere specifikt, ordlyden af direktivets artikel 12, stk. 1, artikel 13, stk. 1, og artikel 14, stk. 1, at disse tre bestemmelser finder anvendelse, hvis der leveres informationssamfundstjenester.
- 42 EU-lovgiver har defineret begrebet »informationssamfundstjeneste« som omfattende de ydelser, som teleformidles ad elektronisk vej, og som vedrører behandling og lagring af oplysninger på individuel anmodning fra en tjenestemodtager og normalt mod vederlag (dom af 23.3.2010, Google France og Google, C-236/08 – C-238/08, EU:C:2010:159, præmis 110). Derudover, og som det følger af Domstolens praksis, omfatter dette begreb bl.a. ydelser, der bidrager til at skabe forbindelse mellem personer, som udøver onlinevirksomhed, og deres kunder (jf. i denne retning dom af 12.7.2011, L'Oréal m.fl., C-324/09, EU:C:2011:474, præmis 109). For så vidt som Domstolen i det foreliggende tilfælde

ikke er i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger til at kunne fastslå, om den i hovedsagen omhandlede tjenesteydelse er omfattet af det nævnte begreb, tilkommer det den forelæggende ret at efterprøve, om dette er tilfældet.

- 43 Såfremt der leveres en sådan tjenesteydelse, skal det vurderes, om de begrænsninger i ansvaret, der er fastsat i artikel 12, stk. 1, artikel 13, stk. 1, og i artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31, finder anvendelse på leverandøren heraf.
- 44 I denne henseende er det først og fremmest nødvendigt at fastlægge den bestemmelse, som den omhandlede tjenesteydelse falder ind under, og i denne forbindelse vurdere, om denne tjenesteydelse, henset til dens karakteristika, udgør en tjeneste, der består i ren videreformidling (»Mere conduit«), en tjeneste i form af såkaldt »caching« eller en oplagringstjeneste.
- 45 I bekræftende fald skal det derefter undersøges, om de betingelser, der specifikt vedrører den omhandlede kategori af tjenesteydelser, der er fastsat i henholdsvis artikel 12, stk. 1, artikel 13, stk. 1, eller i artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31, er opfyldt.
- 46 Det fremgår imidlertid af forelæggelsesafgørelsen, at det forelagte spørgsmål ikke tilsigter at få en yderligere afklaring for så vidt angår fortolkningen af de betingelser, der er omtalt i nærværende doms foregående to præmisser, men udelukkende vedrører de kriterier, der gør det muligt at fastslå, hvorvidt en tjeneste som den i hovedsagen omhandlede udelukkende er teknisk, automatisk og passiv.
- 47 Endelig fremgår det i denne forbindelse af fast retspraksis, at artikel 12, stk. 1, artikel 13, stk. 1, og artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31 skal forstås i lyset af 42. betragtning til direktivet, hvoraf det fremgår, at de fritagelser for ansvar, der er fastlagt i det nævnte direktiv, kun omfatter de tilfælde, hvor den aktivitet, der udøves af informationssamfundstjenesteydere, udelukkende er teknisk, automatisk og passiv, hvilket indebærer, at disse leverandører hverken har kendskab til eller kontrol over de informationer, der transmitteres eller oplagres af de personer, som de leverer deres tjenesteydelser til (dom af 23.3.2010, Google France og Google, C-236/08 – C-238/08, EU:C:2010:159, præmis 113, og af 15.9.2016, Mc Fadden, C-484/14, EU:C:2016:689, præmis 62).
- 48 Derimod gælder disse begrænsninger i ansvaret ikke, hvor en leverandør af informationssamfundstjenester spiller en aktiv rolle ved at gøre det muligt for dennes kunder at optimere deres virksomhed med onlinesalg (jf. i denne retning dom af 12.7.2011, L'Oréal m.fl., C-324/09, EU:C:2011:474, præmis 113, 116 og 123 og den deri nævnte retspraksis).
- 49 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at den i hovedsagen omhandlede leverandør leverer en tjeneste, som består i udlejning og registrering af IP-adresser, der gør det muligt for vedkommendes kunder anonymt at udnytte domænenavne og websteder.
- 50 Under disse omstændigheder tilkommer det den forelæggende ret i lyset af samtlige relevante faktiske omstændigheder og beviser at sikre, at en sådan leverandør hverken har kendskab til eller kontrol over de informationer, der transmitteres eller oplagres af vedkommendes kunder, og ikke spiller en aktiv rolle ved at gøre det muligt for disse sidstnævnte at optimere deres virksomhed med onlinesalg.
- 51 Det skal ikke desto mindre bemærkes, at den forelæggende ret, selv om den ved afslutningen af sin undersøgelse skulle konkludere, at den i hovedsagen omhandlede leverandørs virksomhed er omfattet af de i nærværende doms præmis 43 omhandlede begrænsninger i ansvaret, med føje i overensstemmelse med artikel 12, stk. 3, artikel 13, stk. 2, og artikel 14, stk. 3, i direktiv 2000/31, i tilfælde af, at det er tilstrækkeligt godtgjort, at der foreligger en krænkelse eller en risiko for krænkelse af en intellektuel ejendomsret, kan meddele et målrettet påbud med henblik på at bringe krænkelsen til ophør eller undgå denne risiko (dom af 15.9.2016, Mc Fadden, C-484/14, EU:C:2016:689, præmis 77, 78 og 94).

- 52 Henset til ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 12-14 i direktiv 2000/31 skal fortolkes således, at de begrænsninger i ansvaret, som de fastsætter, finder anvendelse på en leverandør af en tjeneste, som består i udlejning og registrering af IP-adresser, der gør det muligt anonymt at anvende domænenavne, som den i hovedsagen omhandlede, for så vidt som denne tjeneste henhører under de i disse artikler omhandlede tjenester, og den opfylder alle de hertil knyttede betingelser, i det omfang en sådan leverandørs virksomhed udelukkende er teknisk, automatisk og passiv, hvilket indebærer, at leverandøren hverken har kendskab til eller kontrol over de informationer, der transmitteres eller oplagres af vedkommendes kunder, og hvor leverandøren ikke spiller en aktiv rolle ved at gøre det muligt for disse sidstnævnte at optimere deres virksomhed med onlinesalg, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge.

Sagsomkostninger

- 53 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 4, litra c), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder skal fortolkes således, at medlemsstaterne er forpligtet til at anerkende, at en organisation til kollektiv repræsentation af varemærkeindehavere, såsom den i hovedsagen omhandlede, er berettiget til med henblik på at forsvare disse varemærkeindehaveres rettigheder i eget navn at iværksætte de i dette direktiv fastsatte retsmidler, og med henblik på at håndhæve de nævnte rettigheder i eget navn at indbringe sager for domstolene, forudsat at den nævnte organisation i henhold til national lovgivning betragtes som havende en direkte interesse i at forsvare disse rettigheder, og denne lovgivning gør det muligt for organisationen at optræde som part i retssager, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge.
- 2) Artikel 12-14 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»direktivet om elektronisk handel«) skal fortolkes således, at de begrænsninger i ansvaret, som de fastsætter, finder anvendelse på en leverandør af en tjeneste, som består i udlejning og registrering af IP-adresser, der gør det muligt anonymt at anvende domænenavne, som den i hovedsagen omhandlede, for så vidt som denne tjeneste henhører under de i disse artikler omhandlede tjenester, og den opfylder alle de hertil knyttede betingelser, i det omfang en sådan leverandørs virksomhed udelukkende er teknisk, automatisk og passiv, hvilket indebærer, at leverandøren hverken har kendskab til eller kontrol over de informationer, der transmitteres eller oplagres af vedkommendes kunder, og hvor leverandøren ikke spiller en aktiv rolle ved at gøre det muligt for disse sidstnævnte at optimere deres virksomhed med onlinesalg, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge.

Underskrifter